

Ráðstefnur 1968 - 1970

Bjarni Benediktsson – Stjórnámál – Ráðstefnur – Iðnþróunarráðstefna 1968 – Verslunarmálaráðstefna 1969 – Ráðstefna um sveitarstjórnarmál 1970 – Sveitarstjórnarkosningar, úrslit kosninga 1954 og 1970

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Stjórnámálamaðurinn
Askja 2-41, Örk 5

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

ÚRSLIT SVEITARSTJÓRNARKOSNINGA 31. JAN. 1954

(svigatölur eru úrslitatölur 1950)

REYKJAVÍK:

Alþýðufl. (A)	4.274 atkv.	(4.047)	-	2 ftr.	(2)
Framsóknarfl. (B)	2.321 -	(2.374)	-	1 -	(1)
Sósíalístafll. (C)	6.107 -	(7.501)	-	3 -	(4)
Sjálfstæðisfl. (D)	15.642 -	(14.367)	-	8 -	(8)
<i>Þjóðvör</i> (F)	3.260 -		-	/ -	

Kjörnir af D-lista:

Gunnar Thoroddsen
 Auður Auðuns
 Sigurður Sigurðsson
 Geir Hallgrímsson
 Sveinbjörn Hannesson
 Guðmundur H. Guðmundsson
 Einar Thoroddsen
 Jóhann Hafstein.

AKRANES:

Frjálsf.kjós. (A)					
(Alp.fl.Frams.fl.Þós.	706 atkv.	(758)	-	5 ftr.	(5)
Sjálfstæðisfl. (D)	612 -	(460)	-	4 -	(4)

Kjörnir af D-lista:

Ólafur B. Björnsson
 Jón Árnason
 Guðmundur E. Guðjónsson
 Þorgeir Jósefsson.

ÍSAFJÖRDUR:

Alþýðufl. (A)	520 atkv.	(690)	-	4 ftr.	(4)
Framsóknarfl. (B)	155 -		-	1 -	
Sósíalístafll. (C)	108 -	(147)	-	0 -	(1)
Sjálfstæðisfl. (D)	642 -	(585)	-	4 -	(4)

Kjörnir af D-lista

Matthías Bjarnason
 Marzellius Bernharðsson
 Símon Helgason
 Högni Þórðarson

SAUÐÁRKRÓKUR:

Alpýðufll. (A)	114 atkv.	(144)	-	2 ftr.	(2)
Framsóknarfl. (B)	139 -	(120)	-	2 -	(2)
Sósíalístafll. (C)	54 -	(53)	-	0 -	(0)
Sjálfstæðisfl. (D)	183 -	(208)	-	3 -	(3)
Sjómenn (E)	37 -			0 -	
Þjóðvörn (F)	52 -			0 -	

Kjörnir af D-lista

Guðjón Sigurðsson
Sigurður P. Jónsson
Torfi Bjarnason.

SIGLUFJÖRDUR:

Alpýðufll. (A)	341 atkv.	(440)	-	2 ftr.	(3)
Framsóknarfl. (B)	256 -	(212)	-	2 -	(3) (1)
Sósíalístafll. (C)	352 -	(519)	-	2 -	(3)
Sjálfstæðisfl. (D)	421 -	(349)	-	3 -	(2)

Kjörnir af D-lista:

Ólafur Ragnars
Baldur Eiríksson
Georg Pálsson

ÓLAFSFJÖRDUR:

Alpýðufll. (A)	49 atkv.	(79)	-	0 ftr.	(1)
Framsóknarfl. (B)	116 -	(102)	-	2 -	(2)
Sósíalístafll. (C)	65 -	(100)	-	1 -	(1)
Sjálfstæðisfl. (D)	210 -	(171)	-	4 -	(3)

Kjörnir af D-lista:

Jakob Ágústsson
Ásgrímur Hartmannsson
Þorvaldur Þorsteinsson
Sigvaldi Þorleifsson

AKUREYRI:

Alpýðufll. (A)	556 atkv.	(548)	-	1 ftr.	(1)
Framsóknarfl. (B)	954 -	(945)	-	3 -	(3)
Sósíalístafll. (C)	643 -	(728)	-	2 -	(2)
Sjálfstæðisfl. (D)	1.131 -	(1.084)	-	4 -	(4)
Þjóðvörn (F)	354 -			1 -	

Þjörnir af D-lista:

Helgi Pálsson
Jón G. Sólnes
Guðmundur Jörundsson
Jón Þorvaldsson.

HÚSAVÍK:

Alþýðufl. (A)	182 atkv.	(163)	- 2 ftr.	(2)
Framsóknarfl. og				
Sjálfstæðisfl. (B)	316 -	(258)	- 3 -	(3)
Sósíalístafl. (C)	187 -	(196)	- 2 -	(2)

Kjörinn Sjálfstæðism. af B-lista:

Helena Lindal.

SEYÐISFJÖRDUR:

Alþýðufl. (A)	83 atkv.	(110)	- 2 ftr.	(3)
Framsóknarfl. (B)	92 -	(53)	- 2 -	(7)
Sósíalístafl. (C)	48 -	(51)	- 1 -	(1)
Sjálfstæðisfl. (D)	156 -	(152)	- 4 -	(4)

Kjörnir af D-lista:

Erlendur Björnsson
Pétur Blöndal
Óskar Árnason
Sveinn M. Guðmundsson.

NESKAUPSTAÐUR:

Alþýðufl. (A)	115 atkv.		- 1 ftr.	
Framsóknarfl. (B)	143 -		- 2 -	
Sósíalístafl. (C)	332 -	(415)	- 5 -	(6)
Sjálfstæðisfl. (D)	109 -		- 1 -	

(Við kosningarnar 1950 fékk sameiginlegur listi Sjálfst. fl., Alþýðufl. og Framsóknarfl. 243 atkv. og 3 menn kjörna)

Kjörinn af D-lista:

Jóhann P. Guðmundsson.

VESTMANNAEYJAR:

Alþýðufl. (A)	196 atkv.	(280)	- 1 ftr.	(1)
Framsóknarfl. (B)	196 -	(404)	- 1 -	(2)
Sósíalístafl. (C)	441 -	(371)	- 2 -	(2)
Sjálfstæðisfl. (D)	950 -	(737)	- 4 -	(4)
Þjóðvörn (F)	210 -		- 1 -	

Af D-lista voru kjörnir:

Ársæll Sveinsson
Guðlaugur Gíslason
Siglvaldur Bjarnason
Páll S. Scheving.

KEFLAVÍK:

Alþýðufl. (A)	529 atkv.	(414)	-	3 ftr.	(3)
Framsóknarfl. (B)	221 -	(152)	-	1 -	(1)
Sósíalistafll. (C)	112 -	(73)	-	0 -	(0)
Sjálfstæðisfl. (D)	531 -	(418)	-	3 -	(3)

Kjörnir af D-lista:

Alfreð Gíslason
Jóhann Pétursson
Tómas Tómasson.

HAFNARFJÖRÐUR:

Alþýðufl. (A)	1.306 atkv.	(1.331)	-	4 ftr.	(5)
Framsóknarfl. (B)	143			0 -	
Sósíalistafll. (C)	266 -	(285)	-	1 -	(1)
Sjálfstæðisfl. (D)	1.247 -	(973)	-	4 -	(3)

Kjörnir af D-lista:

Stefán Jónsson
Helgi S. Guðmundsson
Guðmundur Eggert Ísaksson
Jón Gíslason

KÓPAVOGUR:

Alþýðufl. (A)	132 atkv.	(122)	-	0 ftr.	(1)
Framsóknarfl. (B)	196 -			1 -	
Sjálfstæðisfl. (D)	231 -	(111)	-	1 -	(1)
Óháðir (Framfarar) (G)	438 -	(290)	-	3 -	(3)

(1955 var kjörin bæjarstjórn 7 manna og fengu Sjálfstæðism.
og Kommúnistar sinn hvorn viðbótarfulltrúa)

Útvalið 1955:

A - 115

B - 273

D - 349

G - 740

Borgaradjórn

Atkvæði greiddu:	6960
Ógild	120
Auðir	7
Gild atkvæði	6833.

	<u>Aðalsæti.</u>	<u>Varasæti.</u>	<u>Samtals.</u>	<u>%</u>
1. Geir Hallgrímsson	6669	101	6770	99,08
2. Birgir Isl. Gunnarsson	4443	412	4855	71,1
3. Ólafur B. Thors	3233	936	4169	61,0
<hr/>				
4. Úlfar Þórðarson	2170	844	3014	44,1
5. Gísli Halldórsson	2092	412	2504	36,6
6. Kristján J. Gunnarsson	2080	604	2684	39,3
7. Albert Guðmundsson	2066	391	2457	36,0
8. Markús Örn Antonsson	1952	910	2862	41,9
<hr/>				
9. Gunnlaugur Snædal	1448	780	2228	32,6
10. Elín Pálmadóttir	1383	617	2000	29,3
11. Gunnar Helgason	1507	422	1929	28,2
12. Sveinn Björnsson	1176	746	1922	28,1
13. Bragi Hannesson	1387	478	1865	27,3
14. Baldvin Tryggvason	1237	616	1853	27,1
15. Magnús L. Sveinsson	1228	585	1813	26,5
<hr/>				
16. Sigurlaug Bjarnadóttir	1147	588	1735	25,3
17. Hulda Valtýsdóttir	984	700	1684	24,6
18. Björgvin Schram	1156	484	1640	24,0
19. Guðjón Sv. Sigurðsson	1136	488	1624	23,6
20. Dr. Björn Björnsson	1078	470	1548	22,7
21. Ragnheiður Guðmundsdóttir	1015	475	1490	21,8
22. Arinbjörn Kolbeinsson	1012	444	1456	21,3

	<u>Aðalsæti.</u>	<u>Varasæti.</u>	<u>Samtals.</u>
1. Ágúst Halberg	461	305	766
2. Albert Guðmundsson	2066	391	2457
3. Alda Halldórsdóttir	443	309	752
4. Arinbjörn Kolbeinsson	1012	444	1456
5. Ásgeir Guðmundsson	427	310	737
6. Áslaug Friðriksdóttir	605	312	917
7. Baldvin Jóhannesson	232	142	374
8. Baldvin Tryggvason	1237	616	1853
9. Bergljót Ingólfssdóttir	156	155	311
10. Bergsteinn Guðjónsson	146	163	309
11. Birgir Ísl. Gunnarsson	4443	412	4855
12. Björgvin Schram	1156	484	1640
13. Dr. Björn Björnsson	1078	470	1548
14. Bragi Hannesson	1387	478	1865
15. Daníel Daníelsson	210	162	372
16. Elín Pálmadóttir	1383	617	2000
17. Erlingur Gíslason	61	86	147
18. Garðar Halldórsson	489	315	804
19. Geir Hallgrímsson	6669	101	6770
20. Gísli V. Einarsson	515	236	751
21. Gísli Halldórsson	2092	412	2504
22. Guðjón Sv. Sigurðsson	1136	488	1624
23. Guðjón Tómasson	226	202	428
24. Guðmundur Gíslason	482	460	942
25. Guðm. Guðmundsson	136	170	306
26. Gunnar Helgason	1507	422	1929
27. Gunnar Magnússon	217	183	400
28. Gunnar Snorrason	214	156	370
29. Dr. Gunnl. Snædal	1448	780	2228
30. Halldór Runólfsson	214	234	448
31. Hannes Þ. Sigurðsson	499	437	936
32. Haraldur Ágústsson	463	508	971
33. Haraldur Sumarliðason	171	177	348
34. Hilmar Guðlaugsson	586	476	1062
35. Hjörtur Jónsson	315	211	526
36. Hulda Valtýsdóttir	984	700	1684

	<u>Aðalsæti.</u>	<u>Varasæti.</u>	<u>Samtals.</u>	
37.	Jónas Jónsson	269	214	483
38.	Jónas Rúnar Jónsson	276	185	461
39.	Jónas Sigurðsson	244	220	464
40.	Jónína Þorfinnsdóttir	221	177	398
41.	Karl Jóhannes Karlsson	61	57	118
42.	Karl Þórðarson	141	154	295
43.	Katrín Fjeldsted	442	435	877
44.	Kolbeinn Pálsson	231	296	527
45.	Kristín Hjörvar	162	162	324
46.	Kristján J. Gunnarsson	2080	604	2684
47.	Magnús Jóhannesson	220	195	415
48.	Magnús L. Sveinsson	1228	585	1813
49.	Margrét Pálsdóttir	214	274	488
50.	Markús Örn Antonsson	1952	910	2862
51.	Ólafur H. Einarsson	162	141	303
52.	Ólafur G. Guðmundsson	154	129	283
53.	Ólafur Jónsson	276	206	482
54.	Ólafur B. Thors	3233	936	4169
55.	Ottó A. Michelsen	544	353	897
56.	Páll Flygenring	377	375	752
57.	Pétur J. Eiríksson	95	81	176
58.	Pétur Pétursson	657	482	1139
59.	Ragnheiður Guðmundsdóttir	1015	475	1490
60.	Runólfur Pétursson	252	251	503
61.	Sigurbjörg Lárusdóttir	118	122	240
62.	Sigurlaug Bjarnadóttir	1147	588	1735
63.	Sindri Sigurjónsson	165	182	347
64.	Dr. Sturla Friðriksson	474	506	980
65.	Sveinbjörn Hannesson	522	299	821
66.	Sveinn Björnsson	1176	746	1922
67.	Sveinn Guðjónsson	202	174	376
68.	Úlfar Þórðarson	2170	844	3014
69.	Þorbjörn Jóhannesson	600	564	1164
70.	Þórður Kristjánsson	341	359	700

SVEITARSTJÓRNARKOSNINGARNAR

31. maí 1970

I.

Sjálfstæðisflokkurinn bauð fram í öllum kaupstöðum landsins 14 að tölu og 26 hreppum eða í samtals 40 sveitarfélögum.

Flokkurinn fékk í kaupstöðum 29986 atkvæði og í hreppum 4658 atkvæði eða samtals 34644. Í sveitarstjórnarkosningunum 1966 hlaut flokkurinn í kaupstöðum 26891 atkvæði og í hreppum (21) 3359 atkvæði eða samtals 30250. Flokkurinn fékk 47 kjörna bæjarfulltrúa og 62 kjörna hreppsnefndarfulltrúa eða samtals 109. Árið 1966 hlaut hann 47 bæjarfulltrúa og 46 hreppsnefndarfulltrúa (í 21 hreppi) eða samtals 93 fulltrúa.

Sjálfstæðisflokkurinn hefir unnið meirihluta í 3 eftirfarandi sveitarfélögum:

Flateyri

Blönduós

Eyrarbakki.

Sjálfstæðisflokkurinn hefir bætt við sig 1 fulltrúa eða samtals 12 í eftirfarandi sveitarstjórnnum:

Hafnarfirði

Sauðárkróki

Akureyri

Borgarnesi

Þingeyri

Flateyri

Bolungarvík

Blönduós

Dalvík

Reyðarfirði

Fáskrúðsfirði

Sjálfstæðisflokkurinn hefir tapað 1 fulltrúa eða samtals í eftirfarandi sveitarstjórnnum:

Akranesi

Siglufirði

Seyðisfirði

Hellissandi

Grundarfirði

Höfn í Hornafirði

Selfoss

Alþýðuflokkurinn bauð fram í öllum kaupstöðunum 14 og 13 hreppum eða samtals í 27 sveitarfélögum.

Flokkurinn fékk 9598 atkvæði í kaupstöðum og 1294 í hreppum eða samtals 10892. Árið 1966 hlaut hann 10261 atkvæði í kaupstöðunum og 999 í hreppunum (11) eða samtals 11260. Hann hlaut nú 21 bæjarfulltrúa og 13 hreppsnefndarfulltrúa samtals 34. Árið 1966 hlaut hann 22 bæjarfulltrúa og 12 hreppsnefndarfulltrúa (í 11 hreppum) eða samtals 34.

Alþýðuflokkurinn hefir í kaupstöðum bætt við sig 1 bæjarfulltrúa eða samtals 2 í eftirfarandi kaupstöðum.

Seyðisfjörður

Vestmannaeyjar

Alþýðuflokkurinn hefir tapað í kaupstöðum 1 bæjarfulltrúa eða samtals 3 í eftirfarandi kaupstöðum.

Reykjavík

Akureyri

Neskaupstaður

Framsóknarflokkurinn bauð fram í öllum kaupstöðum landsins 14 að tölu og 20 hreppum eða í samtals 34 sveitarfélögum.

Flokkurinn fékk í kaupstöðum 13933 atkvæði og í hreppum 2225 atkvæði eða samtals 16158 atkvæði í sveitarstjórnarkosningunum 1966 hlaut flokkurinn í kaupstöðum 12226 atkvæði og í hreppum (18) 1903 atkvæði eða samtals 14129 atkvæði.

Flokkurinn fékk 29 bæjarfulltrúa og 32 hreppsnefndarfulltrúa eða samtals 61.

Framsóknarflokkurinn hefir í kaupstöðum bætt við sig 1 bæjarfulltrúa eða samtals 2 í effirfarandi kaupstöðum

Reykjavík

Hafnarfirði

Framsóknarflokkurinn hefir tapað í kaupstöðum 1 bæjarfulltrúa eða samtals 3 í effirfarandi kaupstöðum

Keflavík

Husavík

Seyðisfjörður

Reipisubandalagil land
fram í 13 kaupstöðum og
15 hreppum eða í samtals
28 sveitarfélögum.

Flokkunin fékk 11533
atkvæði í kaupstöðum
og 1133 í hreppum eða sam-
tals 12666. Árið 1966 hlaut
mann 11756 í kaupstöðum og
596 í hreppum eða samtals 12352
atkvæði.

tæðisflokksins

órnarmál

Frá framkvæmdastjóra Sjálfstæðisflokksins
Lendi tilteigju um
ráðstefnu um
sveitarstjórnarmál.
Með vörðun lögjón
Þorvaldur Gaudur

álfstæðisflokkurinn efni til ráðstefnu um sveitarstjórnarmál með hliðsjón af sveitarstjórnarkosningum þeim, sem verða á næsta ári.

Tilhögun og skipulag ráðstefnunnar verður að ákvarðast með tilliti til þess,

- 1) hvert hlutverk ráðstefnunnar er ætlað að rækja og
- 2) hverjum er ætlað að sitja ráðstefnuna.

Ráðstefnan hefir þann tilgang að efla og auka hlut flokksins á vettvangi sveitarstjórnarmála með sérstöku tilliti til sveitarstjórnarkosninganna 1970. Þessu hlutverki sínu þarf ráðstefnan að gegna með því að

- 1) skýra stefnu og markmið flokksins í sveitarstjórnarmálum og
- 2) skipuleggja áróður og baráttu flokksins í sveitarstjórnarkosningunum 1970.

Undirbúa þarf ráðstefnuna, til þess að tryggja skipuleg vinnubrögð svo sem verða má. Rétt er að fela sérstakri nefnd að gera drög að yfirlýsingu um sveitarstjórnarmál, sem lögð yrði fram á ráðstefnunni sem umræðugrundvöllur um stefnu flokksins og markmið. Annarri nefnd þarf að setja það verk efni að hreyfa hugmyndum, sem lagðar yrðu til grundvallar umræðum á ráðstefnunni um kosningabaráttuna 1970.

Störf ráðstefnunnar yrðu fólgin í

- 1) umræðum um yfirlýsingu um sveitarstjórnarmál,
- 2) umræðum um kosningabaráttuna 1970,
- 3) almennum umræðum um sveitarstjórnarmál og
- 4) fundum þingnefnda.

Ráðstefna Sjálfstæðisflokksins

um

sveitarstjórnarmál

Hér er lagt til, að Sjálfstæðisflokkurinn efni til ráðstefnu um sveitarstjórnarmál með hliðsjón af sveitarstjórnarkosningum þeim, sem verða á næsta ári.

Tilhögun og skipulag ráðstefnunnar verður að ákvarðast með tilliti til þess,

- 1) hvert hlutverk ráðstefnunnar er ætlað að rækja og
- 2) hverjum er ætlað að sitja ráðstefnuna.

Ráðstefnan hefir þann tilgang að efla og auka hlut flokksins á vettvangi sveitarstjórnarmála með sérstöku tilliti til sveitarstjórnarkosninganna 1970. Þessu hlutverki sínu þarf ráðstefnan að gegna með því að

- 1) skýra stefnu og markmið flokksins í sveitarstjórnarmálum og
- 2) skipuleggja áróður og baráttu flokksins í sveitarstjórnarkosningunum 1970.

Undirbúa þarf ráðstefnuna, til þess að tryggja skipuleg vinnubrögð svo sem verða má. Rétt er að fela sérstakri nefnd að gera drög að yfirlýsingu um sveitarstjórnarmál, sem lögð yrði fram á ráðstefnunnar sem umræðugrundvöllur um stefnu flokksins og markmið. Annarri nefnd þarf að setja það verkefni að hreyfa hugmyndum, sem lagðar yrðu til grundvallar umræðum á ráðstefnunnar um kosningabaráttuna 1970.

Störf ráðstefnunnar yrðu fólgin í

- 1) umræðum um yfirlýsingu um sveitarstjórnarmál,
- 2) umræðum um kosningabaráttuna 1970,
- 3) almennum umræðum um sveitarstjórnarmál og
- 4) fundum þingnefnda.

Til þess að ráðstefnan geti gegnt þessum störfum, þarf hún að standa yfir í 2 daga.

Ráðstefnunni er einungis ætlað að fjalla um sveitarstjórnarmál. Rétt er að taka tillit til þess, þegar ákvörðun er tekin um fulltrúaval. Flokksfélögin hafa valið ákveðna menn til þess að fara með þessi mál í umboði flokksins. Það eru fulltrúar flokksins í sveitarstjórnnum landsins. Liggur því beinast við, að þessir sömu menn verði sjálfkjörnir fulltrúar á ráðstefnunni. Fulltrúar flokksins í sveitarstjórnnum landsins eru samtals 127 að tölu auk þeirra Sjálfstæðismanna, sem ekki eru kosnir á hreinum flokkslistum. Eðlilegt er, að varafulltrúar flokksins í sveitarstjórnnum verði einnig sjálfkjörnir á ráðstefnuna. Rétt er og, að flokksráðsmenn eigi sæti á ráðstefnunni.

Spurning er hvenær ráðstefna þessi ætti að vera. Landsfundur flokksins í október s.l. gerir það að verkum að ekki er rétt að hafa ráðstefnuna fyrir áramót. Það væri of mikið álag á flokksmenn út á landi, að ætlast til, að þeir færu til fundar í Reykjavík svo skömmu eftir landsfund. En margir og jafnvel flestir þeir, sem kæmu til með að sækja sveitarstjórnarráðstefnuna hafa sótt landsfundinn. Er þá um að ræða tímann strax eftir áramót eða í byrjun janúar. Sá tími er að ýmsu leyti ekki heppilegur vegna margs konar annríkis um áramót. Væri því betra að hafa ráðstefnu þessa í byrjun febrúar og þá væri tryggð þátttaka veigamikils hluta flokksráðsins, þar sem þingmenn flokksins væru mættir til Alþingis.

Legg til, að

- 1) ráðstefna Sjálfstæðisflokksins um sveitarstjórnarmál verði haldin 7.-8. febrúar næstkomandi,
- 2) boðað verði til ráðstefnunnar ekki síðar en einum mánuði áður en hún verður haldin,
- 3) skipuð verði nefnd til að undirbúa yfirlýsingu ráðstefnunnar um sveitarstjórnarmál
- 4) skipuð verði nefnd til að undirbúa aðgerðir ráðstefnunnar til skipulagningar kosningabaráttunni 1970.

18. nóvember 1969.

Rorvaldur Guðn. Kristjánsson

Frá framkvæmdastjóra Sjálfstæðisflokksins

Þrjár 20. marz 1970 eru sett
miðri úr tillögum og álitargerðum
hafa verið á vegum Sjálfstæðis-

innarráðstefna

Þingsins í Reykjavík

12. september 1968

1. "Arðsemi og framleiðni verði ráðandi sjónarmið við fjárfestingu í atvinnuvegum og lagasetningu þeirra vegna, hvort heldur um eflingu eldri, eða stofnun nýrra fyrirtækja eða atvinnugreina er að ræða."
2. "Aukin áherzla verði lögð á rannsóknir á orkulindum og náttúruauðefum landsins, svo og hagnýtar rannsóknir í þágu iðnaðar og fjárframlög til rannsóknarstarfsemi tryggð."
3. "Hverskonar mismunastjórnvalda gagnvart einstökum atvinnugreinum verður að hverfa úr sögunni og komast á fullt jafnrétti allra atvinnugreina þjóðarinnar, óháð sögulegum eða pólitískum forréttindum, hvort heldur er um að ræða í fjármálum, eða opinberri fyrirgreiðslu í öðrum eignum."
4. "Skattlagningu fyrirtækja verði stillt í hóf, þannig að þau geti af eigin rammleik endurnýjað sig og endurbætt og orðið óháðari lánsfé en nú er.
Afskriftir miðist við endurkaupsverð, og sömu reglur gildi um afskriftir af húsum og vélum verksmiðjuiðnaðar og annarra framleiðsluatvinnuvega. Endurbæta þarf skattareglur, þannig að þær hindri ekki eðlilega verkaskiptingu og samstarf, eða samruna, fyrirtækja.
Varast ber að skattbyrði, og hin fjölmörgu önnur opinber gjöld iðnfyrirtækja hérlendis, séu meiri en hjá þeim þjóðum, sem við kaupum fullunnar vörur frá.
Létt verði skattbyrði iðnfyrirtækja meðan aðlögun að minnkandi tollvernd stendur yfir, t.d. með því að veita skattfrelsi á þeim hluta hagnaðar iðnfyrirtækja, sem varið yrði til kaupa á nýrri og fullkonnari véla- og tækjakosti."
5. "Aukið innflutningsfrelsi, samfara breytingum á tollalöggjöf og aukinni samkeppni innanlands hafa þegar gert verðlagsákvæði á iðnaðarvörum löngu úrelt og ber því að afnema þau með öllu. Hinsvegar er æskilegt, að hraðað verði lagasetningu um eftirlit með hringum og verðlagi."
6. "Afnema ver með öllu forgangsrétt einstakra atvinnugreina til fjármagns og sérfríðinda í lánakjörum. Framlag ríkisins í Iðnlánasjóð verði samræmt framlögum ríkisins í fjárfestingasjóði landbúnaðar og sjávarútvegs."
7. "Lánastofnanir hafi forgöngu um, að vandað verði betur til undirbúnings nýrra fyrirtækja en tíðkæpt hefur og þjóðhagslegt mat á arðsemisgrundvelli látið skera úr, hvort fjármagn skuli lánað til nýrra eða eldri fyrirtækja, óháð því hver atvinnugreinin er. Starfsaðferðir lánastofnana í þessum eignum verði samræmdar."

Samkvæmt samþykkt miðstjórnar 20. marz 1970 eru sett hér fram nokkur mikilsverð atriði úr tillögum og álitserðum frá ráðstefnum, sem haldnar hafa verið á vegum Sjálfstæðisflokksins.

Iðnþróunarráðstefna

fulltrúaráðsins í Reykjavík

2.-4. maí og 12. september 1968

1. "Arðsemi og framleiðni verði ráðandi sjónarmið við fjárfestingu í atvinnuvegum og lagasetningu þeirra vegna, hvort heldur um eflingu eldri, eða stofnun nýrra fyrirtækja eða atvinnugreina er að ræða."
2. "Aukin áherzla verði lögð á rannsóknir á orkulindum og náttúruauðefum landsins, svo og hagnýtar rannsóknir í þágu iðnaðar og fjárframlög til rannsóknarstarfsemi tryggð."
3. "Hverskonar mismunastjórnvalda gagnvart einstökum atvinnugreinum verður að hverfa úr sögunni og komast á fullt jafnrétti allra atvinnugreina þjóðarinnar, óháð sögulegum eða pólitískum forréttindum, hvort heldur er um að ræða í fjármálum, eða opinberri fyrirgreiðslu í öðrum efnum."
4. "Skattlagningu fyrirtækja verði stillt í hóf, þannig að þau geti af eigin rammleik endurnýjað sig og endurbætt og orðið óháðari lánsfé en nú er.
Afskriftir miðist við endurkaupsverð, og sömu reglur gildi um afskriftir af húsum og vélum verksmiðjuiðnaðar og annarra framleiðsluatvinnuvega. Endurbæta þarf skattareglur, þannig að þær hindri ekki eðlilega verkaskiptingu og samstarf, eða samruna, fyrirtækja.
Varast ber að skattbyrði, og hin fjölmörgu önnur opinber gjöld iðnfyrirtækja hérlendis, séu meiri en hjá þeim þjóðum, sem við kaupum fullunnar vörur frá.
Létt verði skattbyrði iðnfyrirtækja meðan aðlögun að minnkandi tollvernd stendur yfir, t.d. með því að veita skattfrelsi á þeim hluta hagnaðar iðnfyrirtækja, sem varið yrði til kaupa á nýrri og fullkonnari véla- og tækjakosti."
5. "Aukið innflutningsfrelsi, samfara breytingum á tollalöggjöf og aukinni samkeppni innanlands hafa þegar gert verðlagsákvæði á iðnaðarvörum löngu úrelt og ber því að afnema þau með öllu. Hinsvegar er æskilegt, að hraðað verði lagasetningu um eftirlit með hringum og verðlagi."
6. "Afnema ver með öllu forgangsrétt einstakra atvinnugreina til fjármagns og sérfríðinda í lánakjörum. Framlag ríkisins í Iðnlánasjóð verði samræmt framlögum ríkisins í fjárfestingasjóði landbúnaðar og sjávarútvegs."
7. "Lánastofnanir hafi forgöngu um, að vandað verði betur til undirbúnings nýrra fyrirtækja en tíðkamt hefur og þjóðhagslegt mat á arðemisgrundvelli látið skera úr, hvort fjármagn skuli lánað til nýrra eða eldri fyrirtækja, óháð því hver atvinnugreinin er. Starfsaðferðir lánastofnana í þessum efnum verði samræmdar."

8. "Komið verði á verðbréfamarkaði og hraðað verði endurskoðun hlutafélaga- og skattalaga m.a. í þeim tilgangi að auka áhuga almennings á því að leggja fé sitt í atvinnurekstur, til dæmis með skattfrelsi ákveðinnar hlutafjáreignar og arðs af henni."
9. "Efla verður iðnskóla til að gegna því hlutverki að sjá þeim, sem starfa við iðnað, fyrir nauðsynlegri menntun og verklegri þjálfun."
10. "Nauðsynlegt er að menntun iðnaðarmanna og iðnverkafólks njóti sama skilnings og menntun bændaeftna við ákvörðun fjárveitinga til menntamála úr ríkissjóði."
11. "Athugað sé, hvernig örva megi nýjungar í vörusköpun hér á landi, meðal annars listræns og þjóðlegs eðlis, og í því sambandi verði komið á fót hönnunarmiðstöð (design-center)."

Verzlunarráðstofna

fulltrúaráðsins í Reykjavík

11.-13. marz 1969

1. "Ráðstefnan telur, að vel reknir einkabankar hafi sannað gildi sitt í íslenzku efnahagslífi og því beri að efla starfsemi þeirra, m.a. með því að veita þeim aðstöðu til alhliða viðskipta."
2. "Ráðstefnan bendir á, að nauðsynlegt er að setja reglur um meðferð þess fjár, sem innlánsstofnanir eiga á bundnum reikningi hjá Seðlabankanum m.a. um aðgang að því fé, þegar samdráttur verður í efnahagsstarfseminni og nauðsyn ber til að örva hana með því að veita meira fjármagni til atvinnuveganna."
3. "Ráðstefnan ályktar, að greiða beri fyrir því, að verzlun eigi aðgang að stofnlánum, og hafa eigi hliðsjón af eðlilegum þörfum hennar, þegar teknar eru ákvarðanir um skiptingu framkvæmdafjár milli atvinnugreina."
4. "Það kom fram á ráðstefnunni, að samkeppnisaðstöðu smásöluverzlunarinnar gagnvart opinberum og hálfopinberum stofnunum væri mjög áfátt."
5. "Kom í því sambandi einkum fram eftirfarandi:
 1. Í starfsemi póntunarfélaga margra opinberra stofnana legði ríkið til húsnæði, síma, ljós og hita og jafnvel starfslið. Það yrði að teljast mjög misráðið að heimila slíkan rekstur á vegum stofnana, sem væru í eign almennings, gegn sjálfstæðum verzlunaraðilum, er þyrftu að greiða sjálfir allan sams konar kostnað, svo og skatta af starfsemi sinni.
 2. Þá var og upplýst á ráðstefnunni herfileg misnotkun sumra mjólkursamlaga á þeirri aðstöðu, sem þau hafa skv. lögum nr. 59/1960 um sölu á landbúnaðarvörum o.fl., á þann hátt, að þau neita einkaverzlunum um afgreiðslu á mjólk og rjóma, en einskorða hana við kaupfélög. Taldi

ráðstefnan það réttlætismál, að öllum dreifingaraðilum, er uppfylltu tiltekin skilyrði varðandi hreinlæti og aðra aðstöðu, yrði veitt jafnréttisaðstaða í þessum efnum."

6. "Ennfremur kom fram á ráðstefnunni, að aðalstarfsvið innkaupastofnana ríkis og borgar eigi að vera að annast útboð eftir skýrum og einföldum reglum, sem vel séu kynntar verzlunaraðilum. Hörð gagnrýni kom fram á vinnubrögð Innkaupastofnunar ríkisins, sem seilzt hefur inn á svið venjulegs verzlunarrækstrar í skjóli aðstöðu sinnar og skattfrelsis."

Ráðstefna Sambands ungra Sjálfstæðismanna

um vísindi og tækniþróun

6.-7. október 1969

1. "Samband ungra Sjálfstæðismanna leggur til, að mörkuð verði sú stefna, að sá hundraðshluti þjóðartekna, sem varið er til rannsókna, aukist a.m.k. í 1,5 prósent á næstu 5 árum eða minnst um 0,2 prósent á ári." Þessi aukning rannsóknarstarfseminnar er því mikilvægari, sem markaðsheildir verða stærri."
2. "Samband ungra Sjálfstæðismanna leggur til, að stofnuð verði sérstök ráðuneytisdeild fyrir vísindamálefni, og fari hún með umboð ríkisvaldsins í málefnum varðandi raunvísindarannsóknir og tækniþróun. Vegna grundvallarþýðingar þessa málaflokks og með tilliti til hagsmuna margra ráðuneyta, er lagt til, að vísindadeildin heyri undir embætti forsætisráðherra."
3. "Samband ungra Sjálfstæðismanna gerir það að tillögu sinni, að Rannsóknarráð verði endurskipulagt, þannig að það þjóni sem sérfræðilegur ráðgjafi ríkisvaldsins um rannsóknarmálefni og sinni auk þess eftirtöldum verkefnum:
 1. Efling og samræming hagnýtra rannsókna og undirstöðurannsókna í landinu. Ráðið skal hafa náið samstarf við hinar ýmsu rannsóknarstofnanir. Það skal hafa sem gleggsta yfirsýn yfir alla rannsóknarstarfsemi í landinu og gera tillögur til úrbóta, ef það telur rannsóknarstarfsemina ófullnægjandi, rannsóknarskilyrði ófullkomin eða markverð rannsóknarverkefni vanrækt.
 2. Að hafa í sínum vörzlum skýrslur um rannsóknir á sviði raunvísinda, sem kostaðar eru af opinberu fé, og hlutast til um að niðurstöður séu kynntar. Rannsóknarráð semur árlega skýrslu um rannsóknarstarfsemina í landinu.
 3. Að beita sér fyrir skjótri hagnýtingu tæknilegra nýjunga hjá atvinnuvegunum með kynningarstarfsemi og upplýsingaþjónustu.
 4. Rannsóknarráð skal beita sér fyrir ráðstefnum um rannsóknir, nýtingu rannsókna í atvinnuvegunum, skipulag rannsóknamála og önnur vandamál rannsóknarstarfseminnar."

4. "Tryggja verður að hæfustu vísindamenn, sem við eigum vöð á, veljist til rannsóknarstarfa og vísindalegrar kennslu og þeim sköpuð aðstaða til að sinna vísindastörfum óskiptir og séu ekki háðir aukastörfum. Samband ungra Sjálfstæðismanna leggur til, að farin verði sama leið og aðrar þjóðir (t.d. Norðmenn) hafa valið, til að ná þessu marki, og launakjör sérfræðinga og aðstoðarmanna þeirra verði gerð óháð launakerfi ríkisins. Ákvarðanir um launakjör rannsóknarmanna verði í höndum vísindadeildar forsætisráðuneytis."

Húsnæðisráðstefna

fulltrúaráðsins í Reykjavík

4. 5. og 8. október 1969

1. "Móta þarf löggjöf, sem hvetur til lækkunar á byggingarkostnaði og örvar íbúðarbyggingar í samræmi við kaupgetu fólks. Mynda þarf matskerfi, er miði við gæði, verð og stærð, sem lagt sé til grundvallar forgangslánnum og annari fyrirgreiðslu af hálfu opinberra aðila."
2. "Stofnaður verði nýr flokkur spariinnlána (við innlánsstofnanir) sem veiti innlánaaðilum forgangsrétt til byggingalána, enda verði komið á almennu verðtryggingakerfi."
3. "Opinberum lánveitingum verði í ríkara mæli beint til verk-taka og byggingameistara til að stuðla að framleiðslujafnvægi og aukinni hagræðingu, sbr. tl. 3, þannig að einstaklingar þurfi síður að stunda húsnæðisbyggingar í frítímum."
4. "Nota verður skilyrðislaust heimild til forgangsfyrirgreiðslu og hærri opinberra íbúðarlána vegna skyldusparnaðar fólks."
5. "Rannsóknir í þágu byggingariðnaðarinnar verði efldar. Meðal annars er þörf á byggingarframkvæmdum í tilraunaskyni."
6. "Leyfa þarf raunhæfar afskriftir af stofnkostnaði bygginga (innifalinn breytingarkostnaður). Úrelding vegna hraðrar tæknipróunar, er sífellt hækkandi liður."
7. "Nefna má 20 mismunandi tegundir duldra launagreiðslna og opinberra gjalda, sem öll miða við vinnutíma eða vinnuverðmæti hvert á sinn sérstaka hátt. Þetta skapar óþarfa flækju greiðslustraua, aukna vinnu opinberra aðila sem einkaaðila og hefir sterka tilhneigingu til að villa um fyrir neytendum. Nauðsyn er að samningsaðilar beiti sér fyrir einföldun þessa fyrirkomulags."
8. "Stöðlun verður að hagnýta í byggingariðnaði meir en nú er gert. Hún eykur möguleika á hagnýtingu véla og tækja og lækkar í mörgum tilvikum byggingarkostnað strax."
9. "Nauðsyn er að endurskoða byggingarvísitöluna og skilgreina tæknilegan grundvöll hennar og tilgang. Gera þarf staðal, sem skilgreini byggingarkostnað. Með honum má auðvelda kostnaðarsamanburð milli mannvirkja."

1. apríl 1970

Í S L E N Z K I Ð N Ð R Ó U N

Iðnþróunarráðstefna Sjálfstæðismanna 2.-4. maí

D A G S K R Á

FIMMTUDAGUR 2. MAÍ

1. dagur

- (13.30) 1.1 RÁÐSTEFNAN SETT
Ávarp
Ealdvin Tryggvason, formaður Fulltrúaráðs Sjálfstæðisfélaganna í Reykjavík.
Ávarp
Davíð Sch. Thorsteinsson, framkvæmdastjóri, formaður framkvæmdanefndar ráðstefnunnar.
- 1.2 Erindi -
HLUTVERK OG AÐSTAÐA STJÖRNVALDA TIL ÁHRIFA Á IÐNÐRÓUNINA
Jóhann Hafstein, iðnaðarmálaráðherra.
- 1.3 Erindi -
OPINBERAR STOFNANIR IÐNAÐARINS OG STJÖRNUNARMÁL
Arni Þ. Arnason, viðskiptafræðingur.
- 1.4 Erindi -
UM ÁHRIF EFTA Á VIÐSKIPTI OG IÐNAÐ Í AÐILDARRÍKJUM
Einar Benediktsson, deildarstjóri utanríkisráðuneytinu
- Fyrirspurnir og umræður -
Þátttakendur skiptast í umræðuhópa
- þar sem kaffi er framreitt.

- (15.30) 1.5 UMRÆÐUHÓPAR að störfum.
Almennur fundur -
- (17.00) 1.6 Flokkur stuttra erinda -
ASTAND OG HÖRFUR Í HELZTU IÐNGREINUM.
- 1.61 MATVÆLAÍÐNAÐUR
Hallgrímur Björnsson, efnaverkfræðingur.
- 1.62 FISKIÐNAÐUR
Már Elísson, fiskimálastjóri.
- 1.63 VEFNAÐUR, PRJÓNLES OG FATAÍÐNAÐUR
Bjarni Björnsson, framkvæmdastjóri.
- 1.64 ULLAR- OG SKINNAÍÐNAÐUR
Ásbjörn Sigurjónsson, forstjóri.
- 1.65 INNRETTINGAR, HÚSGAGNASMÍÐI
Hjalti Geir Kristjánsson, húsgagnaarkitekt.
- 1.66 BYGGINGA VÖRUFRAMLEIÐSLA (Sement, hurðir, gler).
Sveinn K. Sveinsson, verkfræðingur.
- 1.67 BYGGINGARIÐNAÐUR OG MANNVIRKJAGERÐ
Gissur Sigurðsson, byggingameistari.
- (15.30) 1.68 SKIPASMÍÐAR
(17.10) Jósep Þorgeirsson, framkvæmdastjóri.
- 1.69 VEIÐARFÆRAGERÐ
Hannes Pálsson, forstjóri.
- 1.70 MÁLMIÐNAÐUR
Sveinn Guðmundsson, forstjóri.
- 1.71 UMFÚÐAIÐNAÐUR, PRENTUN
Haukur Eggertsson, framkvæmdastjóri.
- 1.72 EFNAÍÐNAÐUR, MÁLN., PLAST, HREINLÆTISVÖRUR
Kolbeinn Pétursson, framkvæmdastjóri.
- 1.73 HÖNNUN (DESIGN) VÖRUDRÖUN
Stefán Snæbjörnsson, húsgagnaarkitekt.
- (19.00) Dagskrárlok.

ÞÓSTUDAGUR 3. MAÍ

2. dagur

- (12.15) HÁDEGISVERÐUR
- 2.1 ÁVARP (undir borðum)
dr. Bjarni Benediktsson, forsætisráðherra.
Almennur fundur
- (13.30) 2.2 Erindi -
EFTA AÐILD OG ÍSLENZKUR IÐNAÐUR
Þórhallur Ásgeirsson, ráðuneyttisstjóri.
Fyrirspurnir og umræður.
- 2.3 Erindi -
ÞÁTTUR IÐNAÐARINS Í ÍSLENZKRI EFNAHAGSPRÓUN
Þórir Einarsson, viðskiptafræðingur.
- 2.4 Erindi -
VERÐLAGSMÁL OG FJÁRHAGSSTAÐA IÐNAÐARINS
Otto Schopka, viðskiptafræðingur.
- 2.5 Erindi -
MARKAÐSMÁL OG ÚTFLUTNINGUR
Gunnar J. Friðriksson, framkvæmdastjóri
Þátttakendur skiptast í umræðuhópa, þar
sem kaffi er framreitt.
- (15.30) 2.6 UMRÆÐUHÓPAR að störfum.
- (17.10) Almennur fundur
- 2.7 Erindi -
MANNAFLI OG IÐNAÐUR
Guðjón Sigurðsson, formaður Iðju.
- 2.8 Erindi -
IÐNAÐUR OG TÆKNIMENNTUN
Árni Brynjólfsson, rafverktaki
- 2.9 Erindi -
R NNSÓKNIR OG TÆKNIADSTOÐ
Þorvarður Alfonsson, hagfræðingur.
- 2.10 Erindi -
NÝ VIÐFANGSEFNI -
Eyjólfur Konráð Jónsson, ritstjóri.

- 2.11 Erindi -
FJÁRMÁL IÐNAÐARINS
Pragi Hannesson, bankastjóri
Pétur Sæmundsen, bankastjóri.
- 2.12 Fluttar NIÐURSTÖÐUR UMRÆÐUHÓPA

1. og 2. dags.

(19.35) Dagskrárlök.

- Alitsgerðarnefnd hefur störf -

LAUGARDAGUR 4. MAÍ

3. dagur

(12.30) HÁDEGISVERÐUR

- 3.1 Erindi - (undir borðum)
SKATTA- OG TOLLAMÁL IÐNAÐARINS
Magnús Jónsson, fjármálaráðherra.

(13.45) Almennur fundur

- 3.2 "PANEL" UMRÆÐUR
(ráðherrar Sjálfstæðisflokksins og borgar-
stjórinn í Reykjavík ræða sín á milli og
svara fyrirspurnum frá þátttakendum).

dr. Bjarni Benediktsson, forsætisráðherra
Jóhann Hafstein, iðnaðarmálaráðherra
Ingólfur Jónsson, landbúnaðarráðherra
Magnús Jónsson, fjármálaráðherra
Geir Hallgrímsson, borgarstjóri.

Stjórnandi: Sveinn Björnsson, verkfræðingur.

Almennur fundur.

- 3.3 NIÐURSTÖÐUR ALITSGERÐARNEFNDAR
Umræður.

(16.00) 3.4 RÁÐSTEFNUSLIT

- HLE -

(17.00) SIÐDEGISHÓF iðnaðarmálaráðherra.

Helztu niðurstöður

Verzlunarmálaráðstefna Sjálfstæðismanna, haldin í Reykjavík 11.-13. marz 1969, vill leggja áherzlu á, að öflug, frjáls verzlun er forsenda þess, að framleiðsla þjóðarinnar aukist á ný og lífskjör batni. Þróttmikil verzlun hefur verið driffjöðurin í hraðri iðnþróun í nálægum löndum og veitt vaxandi fólksfjölda atvinnu.

Ráðstefnan telur því höfuðnaðsyn, að verzluninni verði veitt sem best starfsskilyrði, engu lakari en öðrum atvinnuvegum þjóðarinnar.

Í þessum efnum telur ráðstefnan eftirtalдар aðgerðir nauðsynlegar:

1. Í verðlagsmálum.

Að horfið verði að fullu og öllu frá hinu þjóðhagslega skaðlega prósentuálagningarkerfi, sem hér hefur tíðkapt, og tekið upp frjálst verðmyndunarkerfi í líkingu við það, sem lýðræðisþjóðir nágrannalandanna hafa notað með góðum árangri um langt skeið.

Þetta kerfi miðar að því, að framleiðsluöfl þjóðfélagsins nýtist sem best með því að hvetja til samkeppni milli fyrirtækja og skapa ríkulegt framboð á vörum og þjónustu. Ýmsum aðgerðum er jafnframt beitt til þess að koma í veg fyrir einokunar- og hringamyndun og aðrar samkeppnishömlur. Á þennan hátt eru neytendum tryggð hin hagstæðustu verzlunarkjör.

Á ráðstefnunni var rætt ýtarlega, á hvern hátt verðlagsákvæði, eins og hér gilda, leiddu til þjóðfélagslega óhagkvæmrar verzlunar, og voru helztu niðurstöður þessar:

1. Þau leiða til dýrari og smærri innkaupa, og því hærri flutningskostnaðar en ella.
2. Þau draga úr vöruúrvali og framboði.
3. Þau takmarka þjónustu við neytendur.
4. Þau hindra eðlilega verkaskiptingu milli heildsölu og smásölu.

5. Þau stuðla að flutningi verzlunarinnar í hendur útlendinga.
6. Þau koma í veg fyrir, að verzlunin hafi í sinni þjónustu vel þjálfað og gott starfsfólk.
7. Þau leiða til óeðlilegrar fjölgunar smárra verzlana.
8. Þau hafa í för með sér hærri verðlag en vera myndi við frjálssa samkeppni.

Lögð var áherzla á, að verðlagsákvæðin, sem sett voru í desember 1967, hafi verið mjög handahófskennd, og að engin hliðsjón hafi verið höfð af nauðsynlegum kostnaði við innkaup og dreifingu vörunnar.

Þessi óraunhæfu ákvæði um álagningarprósentur voru svo lækkuð yfirleitt um allt að fjórðungi í nóvember s.l. Það var gert, eins og raunar áður, á þeim alröngu forsendum, að vörusala verzlunarinnar hækkaði í hlutfalli við gengisbreytinguna, en sölumagnið héldist óbreytt. Sölumagnið hefur dregið saman og á sumum sviðum mjög verulega, enda er að því stefnt með gengislökkunum. Jafnframt hefur allur rekstrarkostnaður hækkað mikið.

Við gengislökkunirnar voru fyrirtækin skylduð til að selja birgðir af erlendum vörum, er þau höfðu greitt, langt undir endurkaupsverði. Fyrirtækin geta því aðeins keypt til endurnýjunar um helming slíkra birgða fyrir ákveðið fjármagn, miðað við aðstæður fyrir rúmu ári.

Hin óraunhæfu verðlagsákvæði eiga drjúgan þátt í því, að afkoma verzlunarinnar er nú komin í hreint óefni. Mörg vel rekin fyrirtæki munu innan skamms gefast upp, þjóðinni til mikils tjóns, ef ekki verður tafarlaust tekin upp ný stefna í verðlagsmálum.

2. Í fjármálum fyrirtækja

Að útlánastarfsemi bankanna markist af því, að einkaverzlunin njóti sambærilegrar aðstöðu og aðrar atvinnugreinar, að því er snertir rekstrar- og stofnlán.

Í umræðum á ráðstefnunni kom greinilega í ljós, að fjárhagsstaða verzlunarfyrirtækja hefur versnað stórlega að undanfögnu. Langvarandi verðbólguþróun, samfara óraunhæfum verðlagsákvæðum, hefur haft þau áhrif, að verzlunin hefur ekki getað myndað eigið fjármagn og því orðið háðari lánsfé en eðlilegt er. Með því að skylda fyrirtækin til að selja birgðir langt undir endurkaupsverði að loknum gengisfellingunum var fjármagn þeirra skert til muna. Jafnframt var vel stæðum neytendum gefið tækifæri til að birgja sig upp á kostnað hinna verr settu, og eðlileg sparifjármyndun raskaðist. Nauðsynlegt er, að fyrirtækjum verði sköpuð skilyrði til myndunar eigin fjármagns.

Ráðstefnan varar við þeirri þróun í bankamálum, sem lýsir sér í óeðlilegum og óaskilegum stjórnmálaáhrifum, er standa í beinu sambandi við það, að stærstu viðskiptabankarnir eru í ríkiseign.

Ráðstefnan telur, að vel reknir einkabankar hafi sannað gildi sitt í íslenzku efnahagslífi og því beri að efla starfsemi þeirra, m.a. með því að veita þeim aðstöðu til alhliða viðskipta.

Ráðstefnan bendir á, að nauðsynlegt er að setja reglur um meðferð þess fjár, sem innlánsstofnanir eiga á bundnum reikningi hjá Seðlabankanum, m.a. um aðgang að því fé, þegar samdráttur verður í efnahagsstarfseminni og nauðsyn ber til að örva hana með því að veita meira fjármagni til atvinnuveganna.

Ráðstefnan telur að kanna eigi vel við lánveitingar, hvort fyrirtæki séu byggð á traustum grunni og rekstri þeirra hagað í samræmi við heilbrigðar viðskiptavenjur. Slík fyrirtæki eiga að öðru jöfnu að njóta þess fjármagns, sem til ráðstöfunar er, þar sem það kemur á þann hátt að hagkvæmustum notum. Jafnframt ber að endurskoða löggjöf, sem miðar að því að veita fjármagni í ákveðna farvegi, án tillits til arðsemi.

Ráðstefnan ályktar, að greiða beri fyrir því, að verzlunin eigi aðgang að stofnlánnum, og að hafa eigi hliðsjón af eðlilegum þörfum hennar, þegar teknar eru ákvarðanir um skiptingu framkvæmdafjár milli atvinnugreina.

3. Í skattamálum.

Að skattlagningu fyrirtækja verði stillt í hóf, svo að þau geti myndað fjármagn til að treysta reksturinn og endurnýja sig, og orðið þannig óháðari lánsfjáröflun.

Ráðstefnan ræddi, á hvern hátt verðbólga og gengisfellingar skertu fjármagn fyrirtækja, og hvaða leiðir ætti að fara í skattamálum til þess að halda við raunverulegum höfuðstól þeirra:

1. Tilgangur afskrifta er myndun sjóða til þess að fyrirtækin geti endurnýjað fjármuni sína, þ.e. mannvirki, vélar, tæki o.s.frv. Þar sem verð fjármuna hefur farið síhækkandi, telur ráðstefnan nauðsynlegt, að afskriftir verði miðaðar við endurkaupsverð.

2. Sama gildir um vörubirgðir, sem hverju fyrirtæki eru nauðsynlegar. Vegna hækkandi endurnýjunarverðs telur ráðstefnan nauðsynlegt að heimila myndun sérstaks varasjóðs til endurnýjunar á birgðum. Leggur ráðstefnan til, að ákveðinn hundraðshluti af verðmæti birgða og útistandandi skulda verði lagður í birgðavarasjóð, áður en tekjur eru skattlagðar.

Ráðstefnan leggur áherzlu á, að atvinnuvegir landsins sitji við sama borð gagnvart skattlagningu. Hun telur óviðunandi, að afskriftir af verzlunar- og skrifstofuhúsnæði skuli ekki hlíta sömu reglum og húsnæði í þágu annarra atvinnuvega, og fráleitt að miða afskriftir við einfalt fasteignamat, þegar eignarskattur og eignarútsvar er innheimt af níföldu fasteignarmati.

Þá telur ráðstefnan, að opinber fyrirtæki, sem hafa með höndum hliðstæðan rekstur og einkaaðilar, eigi að hlíta sömu reglum um skattlagningu.

Verzlunarmálaráðstefnan vill benda á, að skattgjöld, sem lögð eru á án tillits til rekstrarafkomu fyrirtækjanna, hafi lagzt með óeðlilegum þunga á atvinnureksturinn.

Eignarskattar og eignarútsvör eru há hér á landi, þó að víðast annars staðar sé félagsrekstur undanþeginn þeim. Aðstöðugjöld hafa verið innheimt með óbreyttum prósentum, þó að álagningarprósentur verzlunarinnar hafi verið skornar niður.

Ráðstefnan ályktar, að eignarskatta og eignarútsvör beri að afnema af rekstri félaga, og að fyrirkomulagi aðstöðugjalda og landsútsvara verði breytt, þannig að þau leggist á söluverð vöru og þjónustu á sama hátt og gildir um söluskatt. Ennfremur varar ráðstefnan við þeirri stefnu að hækka fasteignagjöld óeðlilega, þar sem þau eru lögð á án tillits til þess, hverjar tekjur viðkomandi fasteign gefur og án tillits til afkomu viðkomandi fyrirtækis.

Ráðstefnan bendir á, að mikill kostnaður og ábyrgð er lögð á herðar fyrirtækjanna með skyldu til innheimtu opinberra gjalda, og mun sá kostnaður aukast verulega, ef tekið verður upp staðgreiðslu-kerfi skatta. Telur ráðstefnan eðlilegt, að slíkur kostnaður verði endurgreiddur með ákveðinni þóknun, miðað við skattfjárhæð.

Verzlunarmálaráðstefnan telur nauðsynlegt, að arður af hlutafé og hlutafjáreign verði skattfrjáls á sama hátt og gildir um sparifé og spariskírteini. Á þennan hátt opnast möguleikar fyrir almenning til virkrar þátttöku í atvinnurekstrinum.

Að lokum leggur Verzlunarmálaráðstefna Sjálfstæðismanna höfuðáherzlu á, að fjárhagslega sterk og vel rekin fyrirtæki eru nauðsynleg forsenda framfara, atvinnuöryggis og bættra lífskjara.

4. Ýmis mál.

Samkeppnisaðstaða smásöluverzlunarinnar.

Það kom fram á ráðstefnunni, að samkeppnisaðstöðu smásöluverzlunarinnar gagnvart opinberum og hálfopinberum stofnunum væri mjög áfátt.

Kom í því sambandi einkum fram eftirfarandi:

1. Í starfsemi pöntunarfélaga margra opinberra stofnana legði ríkið til húsnæði, síma, ljós og hita og jafnvel starfslið. Það yrði að teljast mjög misráðið að heimila slíkan rekstur á vegum stofnana, sem væru í eign almennings, gegn sjálfstæðum verzlunaraðilum, er þyrftu að greiða sjálfir allan sams konar kostnað, svo og skatta af starfsemi sinni.
2. Þá var og upplýst á ráðstefnunni herfileg misnotkun sumra mjólkursamlaga á þeirri aðstöðu, sem þau hafa skv. lögum nr. 59/1960 um sölu á landbúnaðarvörum o.fl., á þann hátt, að þau neita einka-verzlunum um afgreiðslu á mjólk og rjóma, en einskorða hana við kaupfélög. Taldi ráðstefnan það réttlætismál, að öllum dreifingar- aðilum, er uppfylltu tiltekin skilyrði varðandi hreinlæti og aðra aðstöðu, yrði veitt jafnréttisaðstaða í þessum efnum.

Lokunartími sölubúða.

Það kom einnig fram á ráðstefnunni, að núverandi fyrirkomulag á lokunartíma sölubúða væri komið í öngþveiti, og væri nauðsynlegt að breyta því með samræmdri löggjöf, er gildi fyrir landið allt, enda yrði í slíkri löggjöf leitazt við að tryggja neytendum nægilega aðstöðu til innkaupa, án þess þó að íþyngja um of vinnuaðstöðu verzlunarfólks og rekstrarafkomu smásöluverzlana.

Verzlunarrekstur opinberra aðila.

Verzlunarmálaráðstefnan leggur til, að athugað verði, hvort ekki muni vera hagkvæmara fyrir ríkissjóð og neytendur, að einkaaðilar tækju að sér innkaup og dreifingu á vissum verzlunarvörum ÁTVR, og ef svo reynist, verði sá verzlunarrekstur gefinn frjáls.

Ennfremur kom fram á ráðstefnunni, að aðalstarfsvið innkaupastofnana ríkis og borgar eigi að vera að annast útboð eftir skýrum og einföldum reglum, sem vel séu kynntar verzlunaraðilum. Hörð gagnrýni kom fram á vinnubrögð Innkaupastofnunar ríkisins, sem seilzt hefur inn á svið venjulegs verzlunarrekstrar í skjóli aðstöðu sinnar og skattfrelsis.

Útflutningsverzlun

Ráðstefnan telur æskilegt og nauðsynlegt, að þekking verzlunarstéttarinnar og viðskiptasambönd erlendis verði nýtt til aukinnar sölu á íslenskum framleiðsluvörum á erlendum mörkuðum. Létt verði af þeim hömlum, sem torvelda slíka starfsemi, svo að einkaframtakið fái að njóta sín til fulls á þessu sviði.

Ráðstefnan bendir á nauðsyn þess, að utanríkisþjónustan leggi sig fram um að veita aðstoð og ráðleggingar í sambandi við markaðsleit og sölu á íslenskum vörum.

SJÁLFASTÆÐISFLOKKURINN

Reykjavík 5. febrúar 1970.

Hérmeð fylgir fréttatilkynning, sem gefin var út um ráðstefnu Sjálfstæðisflokksins um sveitarstjórnarmál, sem haldin var dagana 31. janúar og 1. febrúar s.l.

Með flokkskveðju,

Þorvaldur Guðmundsson

- 2 -

RÁÐSTEFNA SJÁLFTÆÐISFLOKKSINS

UM SVEITARSTJÓRNARMÁL.

Á ráðstefnu Sjálfstæðisflokksins um sveitarstjórnarmál, sem haldin var dagana 31. janúar og 1. febrúar 1970, var meðal annars fjallað um stefnu og markmið flokksins í sveitarstjórnarmálum. Tekin voru sérstaklega fyrir málefni, sem varða verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga, fjármál sveitarfélaga, þátttöku sveitarfélaga í atvinnurekstri og byggðapróun. Um þessi efni voru ýtarlegar umræður og er hér getið hins helzta, sem þar kom fram.

Fundarmenn voru sammála um, að nauðsynlegt væri að endurskoða stjórnkerfi landsins með tilliti til verkefnaskiptingar milli ríkis og sveitarfélaga. Í þessu sambandi kom nokkuð til umræðu sú stækkun sveitarfélaganna, sem nú er mjög á dagskrá og voru nokkuð skiptar skoðanir um þau efni.

Fundarmenn voru einhuga um það, að opinberum verkefnum ætti svo sem frekast er unnt að skipa á þann veg, að annaðhvort hefði ríkið alla stjórn og allan kostnað eða sveitarfélögin alla stjórn og allan kostnað. Stefna bæri að því, eftir því sem aðstæður framast leyfðu, að frumkvæði, framkvæmd og fjármálaábyrgð væri á einni hendi.

Af einstökum málefnum, sem sérstaklega voru rædd, má nefna, að einhugur virtist um það, að ríkissjóður ætti að taka á sig allan kostnað við löggæzlu, enda löggæzla að öllu leyti undir stjórn ríkisins. Hins vegar hefðu sveitarfélög brunamál að öllu leyti með höndum.

Vikið var að þeirri hugmynd, að sveitarfélögin tækju að sér meiri hlut fræðslumála, t.d. allt skyldunámið. Þótt sú skoðun hefði fylgi margra, var þó talið sýnt, að slíkt mundi eiga sér all langan aðdraganda. Í þessu sambandi var rætt um þann möguleika, að ríkið tæki að öllu leyti við framhaldsskólum og hvers konar sérskólum. Mjög var rætt um iðnskólana og þá örðugleika, sem orðið hafa á framkvæmd hinna nýju laga um þá. Töluvert var rætt um hlutdeild ríkisins í kostnaði við íþróttamannvirki, félagsheimili, bókasöfn og annað slíkt.

Miklar umræður urðu um skipan heilbrigðismála. Var það álit manna, að heilbrigðiseftirlit og heilsugæzla, þar með rekstur heilsuverndarstöðva, væru bezt komin hjá sveitarfélögunum. Hins vegar væri rekstur sjúkrahúsa svo kostnaðarsamur þáttur og auk þess óháður mörkum sveitarfélaga, að rétt væri að ríkið hefði hann algerlega með höndum. Með því móti einu væri unnt að skapa þá verkaskiptingu og nýtingu tækja og mannafla, sem nauðsynleg væri. Í því sambandi var þó bent á sérstakar aðstæður, þar sem sjúkrahús og elliheimili eru rekin undir sama þaki.

Það var álit manna, að sveitarfélögin ein gætu bezt gegnt ýmiss konar félagslegri þjónustu eins og t.d. rekstri leikskóla og dagheimila, heimilishjálp og aðhlyningu aldraðra, þar með rekstri hjúkrunarheimila fyrir aldraða.

Til þess að jafna metin milli ríkis og sveitarfélaga í sambandi við endurskoðun á verkefnaskiptingu þeirra, var bent á þann möguleika, að framlög sveitarfélaga til almannatrygginga yrðu annaðhvort lækkuð verulega eða

felld niður.

Í umræðum um fjármál sveitarfélaga var sérstaklega rætt um tekjustofna sveitarfélaganna. Kom fram, að reglur um álagningu útsvara hafa verið með mismunandi hætti í hinum ýmsu sveitarfélögum eða allt frá 70% afslætti til 20% álagningar á útsvarsstiga. Álitið var að fækka ætti verulega stigunum við álagningu útsvars eða jafnvel allt niður í þrjú. Var þetta raunar talin forsenda þess, að hægt yrði að aðlaga útsvörin staðgreiðslukerfi, ef það yrði innleitt hér á landi.

Aðstöðugjöld voru mjög gagnrýnd. Fundarmenn voru margir hlyntir því, að þau yrðu lögð niður, þar sem mjög vafasamt væri að ganga svo langt í skattlagningu, sem gert er með álagningu þeirra. Bent var á, að bættur hagur atvinnurekstrar væri sveitarfélögunum meira virði en þær tekjur, sem aðstöðugjöldin gæfu.

Mjög miklar umræður urðu um fasteignaskatta, og í hvað ríkum mæli þeir ættu að nýtast. Kom fram, að víðast hvar erlendis væru fasteignaskattar mikið stærri hluti í tekjum sveitarfélaga en hér ætti sér stað. Bent var og á þá sérstöðu, sem við Íslendingar búum við, þ.e. hina almennu íbúðareign, og að varast bæri að ganga of langt í skattlagningu á þessu sviði. Vakin var athygli á, að endurskoða þyrfti þá stefnu, að ríkisvaldið skattleggi fasteignir, þar sem þær séu hinn eðlilegi tekjustofn sveitarfélaga.

Sú skoðun kom fram, að reglur Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga þurfi endurskoðunar við í þá átt, að til þess að

sveitarfélag njóti óskerts framlags þurfi það að nýta að einhverju vissu marki þá tekjustofna, sem það hefur yfir að ráða.

Rætt var um aðrar tekjur sveitarfélaga, svo sem vatnsskatt og lóðaleigu. Var upplýst, að mjög er misjafnt, hve mikið þessir tekjustofnar eru nýttir.

Lánamál sveitarfélaga voru rædd og voru fundarmenn sammála um að gera þyrfti úrbætur í þeim efnum, svo sem með samningum við ríkið um, að bankakerfið sinnti betur lánaþörf sveitarfélaganna.

Eindreginn vilji var fyrir því, að Lánasjóður sveitarfélaga yrði efldur verulega, svo að sjóðurinn geti orðið sveitarfélögunum sú lyftistöng, sem vonast er til.

Fundarmenn voru sammála um það, að bein þátttaka sveitarfélaga í atvinnurekstri væri mjög óæskileg. Reynslan og árangur af slíku undanfarna áratugi benti til þess, að opinber rekstur stæði einkaframtakinu mjög að baki, jafnvel þótt hið fyrrnefnda nyti mun meiri aðstoðar og fyrirgreiðslu. Það kom fram, að sveitarfélögin hafa takmarkaða möguleika til jákvæðra afskipta af atvinnumálum. Helstu möguleikar þeirra í þessum efnum væri aðild að hlutafélögum, einkum forysta um að koma þeim á fót. Viðurkennt var, að lánveitingar til atvinnufyrirtækja væri sveitarfélögum ofviða. Hins vegar væri mikið sótt eftir ábyrgðum sveitarfélaga, einkum ef veð og aðrar tryggingar fyrirtækja væru ekki nægilegar. Talið var, að óafturkræf framlög sveitarfélaga til atvinnufyrirtækja kæmu í vissum tilvikum til greina.

Talið var, að ástæðan til þess, hve erfitt hefir verið að virkja einstaklingsframtakið eða vilja almennings til að leggja fé í atvinnurekstur væru einkum ágallar skattalöggjafarinnar og svo það, að hlutafélagalöggjöfin væri ekki nægilega virk.

Alitið var, að áhrifa sveitarfélaganna, einkum hinna stærri, ætti að gæta í ríkara mæli við endurhæfingu vinnuaflds í samræmi við breytilegar þarfir atvinnuveganna. Með því væri að sínu leyti unnt að endurskipuleggja atvinnubrúun, þar sem þörf væri á, og hins vegar að koma til móts við starfslöngun þeirra, sem af einhverjum ástæðum hefðu ekki fulla starfsorku eða starfsþekkingu.

Hugmyndir komu fram um það, að sveitarfélögin gætu notfært sér möguleika á að bjóða nýjum framleiðslugreinum ýmis fríðindi, ef það mætti verða til þess, að fá þau til starfrækslu, þar sem skortur væri á atvinnufyrirtækjum. En hér töldu fundarmenn að varlega þyrfti að fara í sakir, einkum varðandi mismununar milli sveitarfélaga, sem af kynni að leiða.

Í umræðum ráðstefnunnar um byggðaprúun var rætt um nýjar leiðir til þess að tryggja framkvæmd hagkvæmrar byggðastefnu í landinu. Eindreginn stuðningur kom fram við þá byggðaprúunarstefnu, sem tekin hefur verið upp á valdatíma núverandi ríkisstjórnar með framkvæmd byggðááætlana til eflingar miðstöðva, iðnaðar og þjónustu út um landsbyggðina og treysta þannig byggðir landsins sem sambýlisheildir. Bent var á með gildum rökum, að þessi stefna tryggði í senn hagsmuni fólksins bæði í þéttbýli

höfuðborgarinnar og öðrum byggðasvæðum landsins. Grundvöllur byggðapróunarstefnunnar yrði að vera að skapa skilyrði til atvinnuþróunar að því tilskyldu, að heimamenn hefðu forystu.

Sýnt var fram á brýna nauðsyn þess að efla nú byggðapróun verulega í landinu, með staðarvali stórfyrirtækja og öðrum ráðum. Það var samdóma álit þátttakenda ráðstefnunnar að framkvæma þyrfti slíka byggðastefnu á sviði atvinnumála á þann hátt að hvetja framtak einstaklinga og félagasamtaka til atvinnuumsvifa á þeim stöðum, þar sem atvinnulífið er ótraust, án þess þó að til opinbers rekstrar þurfi að koma. Slík atvinnu- og byggðastefna í framkvæmd væri líklegust til að tryggja hagkvæma nýtingu auðlinda og mannvirkja þjóðarinnar og tryggði því bezt sívaxandi fjölda ungs fólks atvinnu og batnandi lífskjör.